

**Uchwała Nr XLVI/238/2018
Rady Gminy Cisna z dnia 18.10.2018**

**w sprawie zmiany uchwały Rady Gminy Cisna Nr XI/56/2016 z dnia 29 lutego 2016 r.
w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
na lata 2016 – 2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.)

**Rada Gminy Cisna
uchwała, co następuje:**

§ 1

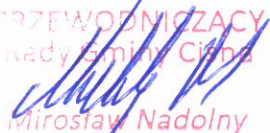
Załącznik Nr 1 do Uchwały Rady Gminy Cisna Nr XI/56/2016 z dnia 29 lutego 2016 r. w sprawie Uchwalenia Gminnego Programu Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar przemocy w Rodzinie otrzymuje brzmienie jak załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Cisna oraz Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cisnej.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

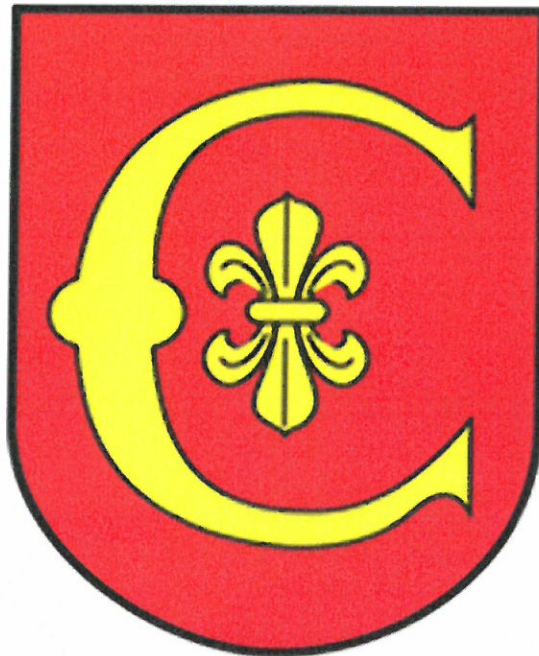
PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Cisna

Mirosław Nadolny

**RADA GMINY
CISNA**

Załącznik do uchwały Nr XLVI/238/2018
Rady Gminy Cisna z dnia 18.10.2018
w sprawie zmiany uchwały Rady Gminy
Cisna Nr XI/56/2016 z dnia 29 lutego
2016 r. w sprawie uchwalenia Gminnego
Programu *Przeciwdziałania Przemocy w
Rodzinie na lata 2016 – 2020*

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2016 – 2020**

Spis treści	
I.WSTĘP	3
II.PODSTAWY TEORETYCZNE DOTYCZĄCE ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ	4
III.PODSTAWA PRAWNA	8
IV.ANALIZA SWOT ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE CISNA	9
V.CELE PROGRAMU.....	9
VI.HARMONOGRAM DZIAŁAŃ GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2016 – 2020.....	12
VII.SKALA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE CISNA.....	18
VIII. ZADANIA SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.....	19
IX. ADRESACI PROGRAMU	24
X. REALIZATORZY PROGRAMU.....	24
XI. OCZEKIWANE EFEKTY PROGRAMU	24
XII. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU	25
XIII. MONITOROWANIE	25
XVI. EWALUACJA PROGRAMU	25
XV. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	26
XVI. ZAKOŃCZENIE	26

I. WSTĘP

Rodzina jest podstawową i niezastąpioną grupą społeczną, jedynym i niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, system wartości, poglądy oraz styl życia. Rodzice i opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Pojęcie przemocy w rodzinie obejmuje wszelkie odmiany złego traktowania tych członków rodziny, którzy nie są w stanie skutecznie się bronić. Najczęściej ofiarami różnych form przemocy padają dzieci, osoby okresowo lub trwale niedołączone ze względu na starość czy chorobę oraz kobiety, chociaż ich zależność nie jest tak oczywista jak w przypadku dziecka czy osoby niedołączonej.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Przemoc w rodzinie, inaczej zwana przemocą domową, to nie tylko przemoc fizyczna, ale także psychiczna, seksualna, ekonomiczna, czy zaniedbanie. Występuje zarówno w rodzinach z tzw. marginesu społecznego, jak i w rodzinach dobrze sytuowanych, uważanych za „normalne”.

Zgodnie z Preambułą ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. Opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wynika z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zgodnie, z którym do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- a) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- c) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- d) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

II. PODSTAWY TEORETYCZNE DOTYCZĄCE ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

2.1.DEFINICJA PRZEMOCY W RODZINIE

Zgodnie z definicją zawartą w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc w rodzinie jest to *"jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i szkody moralne u osób dotkniętych przemocą"*.

Kryteria przemocy w rodzinie:

- intencjonalność działania,
- istnieje wyraźna asymetria sił,
- narusza prawa i dobra osobiste ofiary,
- powoduje cierpienie i ból ofiary,
- powoduje osłabienie lub brak zdolności ofiary do samoobrony.

2.2.RODZAJE PRZEMOCY

- **Fizyczna:** naruszanie nietykalności fizycznej jest zachowaniem intencjonalnym powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko np. popychanie, szarpanie, kopanie, duszenie, policzkowanie, ciągnięcie za włosy, przypalanie papierosem, krępowanie ruchów itp.
- **Psychiczna:** naruszenie godności osobistej ofiary objawiające się poprzez stosowanie przymusu, gróźb, obrażaniu, osądzaniu, krytykowaniu, straszaniu, obwinianiu, wyśmiewaniu, szantażowaniu itp.
- **Seksualna:** naruszenie intymności, o którym mówimy, kiedy dochodzi do zmuszenia osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy nie jest w pełni świadomą bądź gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić np. wymuszanie pożycia, gwałt, obmacywanie, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, ocenianie wyglądu, komentowanie szczegółów anatomicznych, sprawności seksualnej itp.
- **Ekonomiczna:** wiąże się z celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków do życia lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane podstawowe i niezbędne życiowe potrzeby np. odbieranie pieniędzy, używanie rzeczy bez pozwolenia, dysponowanie czyjąś własnością, niszczenie rzeczy, przeglądanie korespondencji, sprzedaż wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zaciąganie kredytów „na wspólne konto” bez zgody partnera, zmuszanie do spłacania długów itp.

- **Zaniedbanie:** naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np. niedawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokajania podstawowych potrzeb itp.

2.3. OFIARA PRZEMOCY

Ofiara przemocy odczuwa:

wstyd, upokorzenie, poczucie winy, strach, bezradność, silną zależność od partnera, izolacja od społeczeństwa, nadużywanie lekarstw, alkoholu, obniżony nastrój, ma depresję, odczuwa niską samoocenę oraz brak wiary w siebie.

2.4. SPRAWCA PRZEMOCY

Niezwykle trudno skonstruować jednoznaczny profil sprawcy przemocy w rodzinie. Reprezentują oni wszystkie grupy społeczne, rasy, religie, różne poziomy wykształcenia, pochodzenie społeczne i status materialny. Można jedynie wskazać pewne cechy wspólne oraz czynniki, których występowanie zwiększa prawdopodobieństwo użycia przez sprawcę przemocy. Należą do nich niska samoocena, niska odporność na stres, patologiczna zazdrość, obwinianie innych o swoje zachowanie, skłonność do przenoszenia złości spowodowanej niekorzystnymi wydarzeniami życiowymi, nadużywanie bądź uzależnienie od alkoholu i substancji psychoaktywnych, zaburzenia osobowości, doświadczanie przemocy w dzieciństwie, niski poziom empatii oraz kompetencji społecznych, lęk przed porzuceniem, brak poczucia winy. Osoby stosujące przemoc często prezentują poglądy na dom i rodzinę, w których dominują te o przewadze mężczyzny i stereotypowej roli kobiety.

2.5. CYKLE PRZEMOCY W RODZINIE

Częste zdziwienie budzi fakt długotrwałego pozostawiania osób doznających przemocy w zależności od sprawcy. Tymczasem ma na to wpływ wiele czynników. Należą do nich sytuacja społeczna, postawy osób trzecich, mity i stereotypy na temat przemocy uwewnętrznione przez same ofiary, wreszcie specyficzne mechanizmy przemocy, które odejmują wewnętrzną siłę osobom krzywdzonym i utrudniają wyjście z przemocy.

Zaobserwowano, że przemoc domowa zwykle powtarza się według zauważalnej prawidłowości zwanej cyklem przemocy.

Cykl składa się z trzech następujących po sobie faz:

- a) tworzenia i budowania napięcia,
- b) gwałtownej przemocy,
- c) uspokojenia i miłości odraczających kolejną fazę przemocy.

Faza narastania napięcia

Tę fazę charakteryzuje pojawianie się coraz większej liczby sytuacji konfliktowych oraz wyczuwalny wzrost napięcia w związku. Jeden z partnerów staje się drażliwy i poirytowany. Każdy drobiazg wywołuje u niego złość i wyprowadza z równowagi. Krytykuje oraz poniża partnerkę poprawiając w ten sposób samopoczucie. Prowokuje kłótnie i sprawia wrażenie, że nie panuje nad gniewem. W tej fazie partner może (ale nie musi) pić więcej alkoholu, przyjmować narkotyki lub inne substancje odurzające. Reakcją osoby doznającej przemocy jest najczęściej próba opanowania sytuacji za wszelką cenę. Uspokaja go, spełnia zachcianki, przeprasza za swoje „niewłaściwe” zachowanie, sumiennie wywiązuje się ze wszystkich obowiązków. Ciągle zastanawia się, co może jeszcze zrobić, aby nie doszło do wybuchu agresji.

Faza gwałtownej przemocy

W tej fazie napięcie, które narastało w partnerze znajduje upust. Partner staje się gwałtowny, nieprzewidywalny, często wpada w szał. Eksplozję wywołuje najczęściej jakiś drobiazg. Wybuch agresji objawia się najczęściej biciem pięściami lub przy użyciu przedmiotów, kopaniem grożeniem bronią, duszeniem. Można zaobserwować również natężenie agresji słownej. Osoba doznająca przemocy ponownie stara się uspokoić partnera i ochronić siebie i dzieci. Zazwyczaj, niezależnie od tego jak bardzo się stara wściekłość partnera ciągle narasta. Czuje się bezradna. Po zakończeniu wybuchu przemocy, kobieta często jest w stanie szoku, odczuwa złość, wstyd i przerażenie. Skutki mogą być różne np. podbite oko, wybite zęby, połamane kości, obrażenia wewnętrzne, poronienie, śmierć. Następstwem psychologicznym może być apatia, depresja, a w konsekwencji nawet samobójstwo.

Faza miodowego miesiąca

Po wyładowaniu swojej złości, bardzo często sprawca wie, że posunął się za daleko i zmienia się w zupełnie inną osobę. Zaczyna przeproszać za to co zrobił, szczerze żałuje swojego zachowania, obiecuje, że to się nigdy więcej nie powtórzy, że nie wie zupełnie, co się z nim stało, starając się znaleźć zewnętrzne wytłumaczenie dla swojego zachowania np. „wiesz jaki mam teraz trudny okres w pracy, to wszystko przez ten alkohol itp.” Sprawca okazuje skruchę, ciepło i miłość. Przynosi kwiaty, upominki, zachowuje się jakby przemoc nigdy nie miała miejsca. Rozmawia z partnerką, spędza z nią czas, dzieli się swoimi przeżyciami. Utrzymuje satysfakcjonujące kontakty seksualne. Patrząc z zewnątrz można odnieść wrażenie, że są szczęśliwą, świeżo zakochaną parą. W wyniku takiego zachowania kobieta zaczyna wierzyć, że jednak partner się zmienił i ostatni akt przemocy faktycznie był incydentem. Czuje się kochana, odczuwa bliskość i zespolenie się z partnerem. Życie we dwoje wydaje się piękne i pełne nadziei. Prawdziwe zagrożenie jakie niesie ze sobą faza miodowego miesiąca związane jest z tym, że przemoc w kolejnym cyklu jest zazwyczaj gwałtowniejsza. Cykle takie mogą trwać przez wiele lat, przy czym zwykle z upływem czasu skracają się fazy miodowego miesiąca, a wydłużają i mają bardziej dramatyczny przebieg pozostałe. Po pewnym czasie faza miodowego miesiąca zanika całkowicie i pozostają tylko dwie.

2.6.KONSEKWENCJE PRZEMOCY W RODZINIE

- bezpośrednio uszkodzenia ciała: rany, złamania, stłuczenia, siniaki, poparzenia itp.,
- życie w chronicznym stresie i poczuciu zagrożenia prowadzi do zaburzeń psychosomatycznych tj. migren, bólów brzucha, klatki piersiowej, stawów i kręgosłupa, duszności, bezsenności, utraty apetytu itp.,
- może rozwinąć się zespół stresu pourazowego oraz wyuczona bezradność,
- zniszczone zostaje poczucie mocy sprawczej ofiary, obniżeniu ulega poczucie własnej wartości i godności oraz zdolność do stawiania oporu i skutecznej obrony, na skutek odizolowania od zewnętrznych źródeł wsparcia dochodzi do całkowitego uzależnienia ofiary od sprawcy,
- pojawiają się zaburzenia dotyczące sfery intymnej i seksualności takie jak: utrata poczucia atrakcyjności, oziębłość, unikanie seksu, bolesne stosunki, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci przeciwnej,
- u dzieci będących świadkami przemocy domowej występują liczne problemy emocjonalne: osłabienie koncentracji, agresja wobec otoczenia, demoralizacja, nocne moczenia, depresja,

myśli samobójcze, akty samookaleczenia oraz zwiększone ryzyko stosowania przemocy wobec partnerów w przyszłości.

III. PODSTAWA PRAWNA

Program realizowany będzie w oparciu o następujące przepisy:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.),
4. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – Uchwała nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 (M. P., z 2014, poz. 445),
5. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.),
6. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r. poz. 2082 z późn. zm.),
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245 z późn. zm.),

Według polskich regulacji prawnych przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego, które jest ścigane z urzędu.

IV. ANALIZA SWOT ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE CISNA

Opracowana diagnoza problemu przemocy w rodzinie, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie umożliwiły sporządzenie analizy SWOT, która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Cisna.

Mocne strony:

- kampanie społeczne: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne;
- zjawisko nagłaśniane przez media;
- funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie w Gminie Cisna;
- znajomość środowiska;
- współpraca służb.

Słabe strony:

- zjawisko silnie zakorzenione w obyczajowości;
- niepełna diagnoza potrzeb w zakresie problemu przemocy domowej;
- brak specjalistów do pracy z rodziną w Gminie Cisna;
- małe zainteresowanie programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Szanse:

- zmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową;
- stale kształcąca się kadra służb działających na rzecz rodzin.

Zagrożenia:

- bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów;
- brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy;
- poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc.

V. CELE PROGRAMU**CEL GŁÓWNY**

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy oraz zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

CELE SZCZEGÓŁOWE**1. Koordynacja działań pomocowych lokalnych podmiotów****Zadania:**

1. W ramach utworzonego Zespołu Interdyscyplinarnego szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, a także planowanie i realizacja działań pomocowych oraz opracowanie adekwatnych zasad postępowania;
  2. Kompleksowa pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy w Gminie Cisna;
  3. Wypracowanie procedur interwencji kryzysowej wobec ofiar i sprawców przemocy oraz opracowanie adekwatnych zasad postępowania;
  4. Kierowanie ofiar i sprawców przemocy do odpowiednich specjalistów;
  5. Prowadzenie procedur „Niebieska karta” w Gminie Cisna;
  6. Występowanie z zawiadomieniami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.
- 2. *Systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy w rodzinie***

Zadania:

1. Udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym;
  2. Ułatwienie dostępu do podstawowych informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy;
  3. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców Gminy Cisna na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy - rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych i informacyjnych (broszury, ulotki, plakaty, informatory itp.)
  4. Upowszechnienie informacji na stronach internetowych Urzędu Gminy Cisna, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cisnej.
  5. Rozpowszechnianie w lokalnym środowisku informacji o programach korekcyjno - edukacyjnych.
- 3. *Systematyczna edukacja przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie***

Zadania:

1. Gromadzenie informacji dotyczących potrzeb szkoleniowych w sprawie zjawiska przemocy w rodzinie;
  2. Inicjowanie edukacji przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy poprzez zapraszanie na szkolenia i spotkania informacyjne;
- 4. *Promowanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie oraz sposobów radzenia sobie z agresją i złością***

Zadania:

1. Prowadzenie zajęć edukacyjno – wychowawczych w szkołach, wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego promując zachowania bez agresji
Udzielanie wstępnej pomocy w punkcie konsultacyjnym ds. rozwiązywania problemów

VI. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2016 – 2020

1. Zapobieganie występowania przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny (realizator)	Termin realizacji
1.	Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie w Cisnej	a) Rejestrowanie przypadków przemocy domowej w Gminie Cisna; b) Sporządzanie rocznego raportu na temat zarejestrowanych przypadków przemocy w oparciu o prowadzoną dokumentację c) Wypracowanie wspólnej metodologii zbierania danych nt. zjawiska przemocy w rodzinie w Cisnej; d) Sporządzanie okresowych raportów na temat zjawiska przemocy w rodzinach.	 Wszyscy realizatorzy programu	2016 – 2020

2.	<p>Profilaktyka i edukacja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowana do różnych grup społecznych</p>	<p>a) Inicjowanie audycji radiowych, programów telewizyjnych, artykułów w prasie i internecie;</p> <p>b) Organizowanie i udział w kampaniach społecznych;</p> <p>c) Opracowywanie i publikowanie materiałów informacyjnych na temat zjawiska przemocy i instytucji udzielających pomocy (plakaty, ulotki, broszury).</p>	<p>🇵🇱 Lokalne media</p> <p>🇵🇱 Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa</p> <p>🇵🇱 Wszyscy realizatorzy Programu</p>	<p>2016 – 2020</p> <p>01 lipca 2016 – 31 grudnia 2020</p> <p>2016 – 2020</p>
3.	<p>Promowanie zachowań nieagresywnych i społecznie pożądanых wśród dzieci i młodzieży</p>	<p>a) Opracowanie i realizacja zajęć psychoedukacyjnych uczących umiejętności społecznych z uwzględnieniem istniejących strategii.</p> <p>b) Organizowanie alternatywnych (aktywnych) form spędzania czasu wolnego (działalność świetlic Zespołu Szkół w Cisnej, klubów itp.);</p> <p>c) Rozbudowa i modernizacja infrastruktury terenów rekreacyjnych.</p>	<p>🇵🇱 Szkoły i inne placówki oświatowe;</p> <p>🇵🇱 Gminne Centrum Kultury i Ekologii w Cisnej;</p> <p>🇵🇱 Inne organizacje pozarządowe, Kościół, Związki wyznaniowe.</p> <p>🇵🇱 Świetlice, Placówki wsparcia dziennego publiczne i niepubliczne</p> <p>🇵🇱 Komenda Powiatowa Policji</p> <p>🇵🇱 Urząd Gminy Cisna</p> <p>🇵🇱 (Wydział posiadający kompetencje w tym</p>	<p>2016 – 2020</p> <p>2016 – 2020</p>

			zakresie)	2016 – 2020
4.	Edukacja osób dorosłych (rodziców, opiekunów)	a) Opracowanie i realizacja programów edukacyjnych na temat przemocy w rodzinie.	 Szkoły i inne placówki oświatowe	2016 – 2020

2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny (realizator)	Termin realizacji
1.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy, pozostającym w rodzinie	a) Zwiększenie liczby osób objętych poradnictwem psychologicznym, pedagogicznym, prawnym, medycznym, socjalnym i popularyzacja tych form pomocy	<ul style="list-style-type: none"> 🇵🇱 Placówki służby zdrowia publiczne i niepubliczne; 🇵🇱 Inne organizacje pozarządowe świadczące specjalistyczną pomoc w zakresie poradnictwa i interwencji; 🇵🇱 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cisnej; 🇵🇱 Wszyscy realizatorzy Programu 	2016 – 2020
2.	Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę	a) Powszechne stosowanie istniejących rozwiązań prawnych mających na celu odseparowanie sprawcy przemocy od ofiary (zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną, tymczasowe aresztowanie, nakaz opuszczenia mieszkania, zatrzymanie odwiezienie do Izby Wyrzewień, orzeczenie eksmisji, stworzenie warunków do jej egzekucji).	<ul style="list-style-type: none"> 🇵🇱 Sąd Rejonowy w Lesku 🇵🇱 Prokuratura Rejonowa w Lesku 🇵🇱 KPP w Lesku 	2016 – 2020

3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny (realizator)	Termin realizacji
1.	Działania interwencyjne	<p>a) Izolowanie sprawców od ofiar, zgodnie z obowiązującymi przepisami;</p> <p>b) Wprowadzenie do stosowanej już procedury „Niebieskie Karty” obowiązku odbywania rozmów prewencyjnych ze sprawcami przemocy o konsekwencjach prawnych ich czynów;</p> <p>c) Utworzenie pomieszczeń tymczasowych w zasobach gminy Cisna w celu stworzenia warunków do realizacji egzekucji eksmisji sprawców przemocy.</p>	<p> Sąd, Prokuratura, Policja Izba Wyrzędziwien Komenda Wojewódzka Policji KPP w lesku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cisnej Rada Gminy w Cisnej </p>	<p>W razie potrzeby</p> <p>2016 – 2020</p> <p>2016 – 2020</p>

4. Poprawa skuteczności działań osób i instytucji zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy

Lp.	Zadania	Sposób realizacji	Podmiot odpowiedzialny (realizator)	Termin realizacji
1.	Zwiększenie efektywności współpracy służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<p>a) Popularyzacja działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w placówkach służby zdrowia i placówkach oświatowych;</p>	<p> Wszyscy realizatorzy Programu </p>	<p>2016 – 2020</p>

		<p>b) Utworzenie gminnej bazy danych o placówkach i instytucjach świadczących pomoc w sytuacji przemocy w rodzinie.</p>	<p>🇵🇱 Wszyscy realizatorzy Programu</p>	<p>2016 – 2020</p>
<p>2.</p>	<p>Monitorowanie i ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie</p>	<p>a) Dokonywanie okresowej ewaluacji Programu; b) Opracowywanie i wdrażanie programów naprawczych; c) Inicjowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy; d) Korzystanie z doświadczeń innych gmin, realizujących opracowane i wdrożone przez siebie lokalne programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>	<p>🇵🇱 Wszyscy realizatorzy Programu</p>	<p>2016 – 2020</p>

VII. SKALA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE CISNA

Skala problemu przemocy w rodzinie w Gminie Cisna została określona na podstawie informacji uzyskanych z danych statystycznych ze sprawozdań Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Cisna.

Liczba założonych Niebieskich Kart w latach 2012 - 2018

Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego	ROK						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	3	2	2	2	5	1	2

Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej.

Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej	ROK						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	6	8	5	1	5	1	2
w tym:							
kobiety, mężczyźni	3	2	2	1	5	1	2
dzieci	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

VIII. ZADANIA SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Gmina

Do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Pomoc społeczna

Celem działania pomocy społecznej (zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej) jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Przemoc domowa jest przyczyną dysfunkcji rodziny, a także może być konsekwencją dysfunkcji o innym podłożu.

Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni działający zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pomoc społeczna:

- 1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 2) udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 4) zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,

- 5) prowadzi rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 6) wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty”.

Służba zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej zalicza się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często temu towarzyszą mu poważne uszkodzenia zdrowia somatycznego i zdrowia psychicznego. Pomoc ofiarom przemocy domowej powinna oprócz udzielenia pierwszej pomocy obejmować następujące zadania:

- 1) umiejętność przeprowadzenia spokojnej rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- 2) poinformowanie osoby, co do których istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie o istniejących możliwościach skorzystania z pomocy,
- 3) wystawienie na prośbę poszkodowanych bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała powstałych wskutek użycia siły psychicznej,
- 4) poinformowanie o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- 5) powiadomienie organów ścigania w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa stwierdzonego podczas badania lekarskiego (podejrzenia wykorzystywania seksualnego, ciężkie obrażenia ciała)

Przedstawiciel ochrony zdrowia uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym, jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury Niebieskiej Karty.

Policja

Do podstawowych zadań Policji należy między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi. Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariusza policji zgodnie z obowiązującym prawem to:

- 1) udzielanie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielenia pierwszej pomocy

- 2) organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 3) podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- 4) przeprowadza z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego.
- 5) przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- 6) podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą,
- 7) wszczyna procedurę Niebieskiej Karty,
- 8) funkcjonariusz policji uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

Oświata

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 roku życia jest ofiarą przemocy lub przestępstwa powinien podjąć następujące kroki:

- 1) przeprowadza rozmowę z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,
- 2) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 3) udziela kompleksowych informacji o możliwościach udzielenia pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 4) organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 5) udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- 6) wszczyna procedurę Niebieskiej Karty.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W sytuacji gdy aktom przemocy towarzyszy spożywanie alkoholu Gminna Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych podejmuje następujące działania:

- 1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- 2) prowadzi rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) wszczyna procedurę Niebieskiej Karty.

Zespół interdyscyplinarny i grupy robocze

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.

Zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- 1) diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- 3) inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc. Do zadań grupy roboczej należy, w szczególności:
- 6) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- 7) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- 8) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

IX. ADRESACI PROGRAMU

Program przeznaczony jest dla mieszkańców gminy Cisna, a w szczególności:

- a) rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy;
- b) rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy;

- c) świadków przemocy;
- d) osób stosujących przemoc;
- e) osób starszych i niepełnosprawnych;
- f) osób uwikłanych w zjawisko przemocy w rodzinie;
- g) sprawców przemocy;
- h) przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

X. REALIZATORZY PROGRAMU

- 1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cisnej;
- 2. Urząd Gminy Cisna;
- 3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Cisnej;
- 4. Gminne Centrum Cisna;
- 5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lesku;
- 6. Sąd Rejonowy w Lesku;
- 7. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Lesku;
- 8. Komenda Powiatowa Policji;
- 9. Zakład Opieki Zdrowotnej;
- 10. Zespoły Szkół – szkoły podstawowe i gimnazja oraz szkoły ponadgimnazjalne;
- 11. Parafie;
- 12. Organizacje pozarządowe.

XI. OCZEKIWANE EFEKTY PROGRAMU

Zakładamy, iż realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2016-2020 w Gminie Cisna przyczyni się do:

- 1. pogłębienia wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej;
- 2. zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie;
- 3. udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- 4. ochrony ofiar przemocy poprzez wsparcie prawne i psychologiczne;
- 5. usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą;
- 6. systematycznej edukacji środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie poprzez rozpowszechnianie ulotek, plakatów, broszury, a także zamieszczanie informacji na stronie internetowej Gminy Cisna;
- 7. zwiększenia zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy;
- 8. zbudowania systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą;

9. spadku liczby przypadków przemocy w rodzinie w Cisnej;
10. zwiększenia poczucia bezpieczeństwa członków rodzin doświadczających przemocy.

XII. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Miejsce i czas realizacji programu Gminny Program przeciwdziałań Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 realizowany będzie na terenie Gminy Cisna w latach 2016-2020.

XIII. MONITOROWANIE

Monitorowanie realizacji Programu przez jednostki zobligowane do jego stosowania jest prowadzone na bieżąco poprzez stałą współpracę osób będących w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego. Monitoring Programu, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać istniejące problemy, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania przynoszą zakładane zmiany. Monitorowanie realizacji Programu odbywa się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdanie z realizacji Programu podmioty składają do 31 stycznia każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cisnej, natomiast Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cisnej do dnia 30 kwietnia każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

XVI. EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja programu będzie polegać na systematycznym zbieraniu, analizowaniu i interpretowaniu danych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie w celu podniesienia skuteczności działań na rzecz osób doświadczających i stosujących przemoc. Dane posłużą do planowania działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Cisna.

XV. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zakłada się, że niniejszy program będzie finansowany w różnych formach, z wykorzystaniem wielu źródeł finansowania, dlatego zakres realizacji działań programowych w poszczególnych latach uzależnia się od wielkości środków finansowych Gminy Cisna.

Do głównych źródeł finansowania zalicza się:

1. Budżet Gminy Cisna w ramach środków za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych;
2. Środki własne jednostek (w zakresie zadań statutowych i ustawowych);

3. Dotacje oraz środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł.

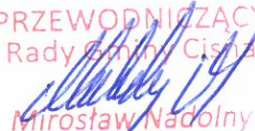
XVI. ZAKOŃCZENIE

Trudno jest jednoznacznie sprawdzić, jak często i kto jest ofiarą przemocy. Ofiary nie chcą rozmawiać na ten temat. Często problem zostaje w czterech ścianach w „zaciszu ogniska domowego”, które staje się piekłem.

Od początku istnienia świata ludzie radzą sobie z bólem i zagrożeniami w różny sposób. Jedni przez atakowanie, inni przez działania mające na celu oddalenie się od źródła zagrożenia. Niestety, gdy oprawcą jest ukochana osoba, nie reagujemy w sposób naturalny.

Przemoc w rodzinie to zjawisko, które nigdy nie powinno mieć miejsca. Nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych człowieka, powodować cierpienia. Niestety przemoc w rodzinie występuje od zawsze i nigdy całkowicie nie zniknie. Nie oznacza to jednak, że nie należy podejmować działań mających na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Wręcz przeciwnie. Trzeba każdego dnia podejmować wysiłek ukierunkowany na zapobieganie temu zjawisku i udzielać wsparcia tym, którym nie udało się tych przykrych doświadczeń uniknąć.

Opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Cisna pozwoli na dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów. Jego celem jest pobudzenie do aktywności instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej oraz rozwoju społecznego Gminy Cisna. Osiągnięcie zawartych w Programie celów umożliwi dobrą współpracę jednostek i podmiotów działających na rzecz osób i rodzin.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Cisna

Mirosław Nadolny